

והני מילי בארץ ישראל דאית לחון רשותא. למקנס, אבל בכבל דלא קנסינן
אי תפיש ואי יהב גיטא משלם כתובתה עד גמירא.

[סד.] השתא דלא אתמר הלכתא לא חכי ולא חכי תפסה לא
מפקינן מינה לא תפסה לא יתבינן לה. ומשהינן לה תריסר ירחי
שתא אניטא.

ואם ב) תפשה מכתובתה דבר
אין מוציאין ממנה ואם לא תפשה
אין נותנין לה ומשהינן לה שנים עשר
חדש וחוזר ונותנין לה גיטא,
ושנים עשר חדש אילו אין לה מזונות
מבעל, וזה תלמוד. היום בבית
דין הגדול בשתי ישיבות כך
הן מוסקין כמורדת שאעפ"י שחיא
תפשה דבר מכתובתה מוציאין ממנה
ונותנין לבעל ונותנין לה גט מיד,
במה דברים אמורים שכתב לה בעל
אבל דבר שהכויא מבית אביה בין
שתפסה בין אינה תפשה כל
דבר שישנו בעינו שלה הוא
ונותנין לה.

ואי א) תפיסה מידעם מכתובתה לא
מהנפקינן מינה ואי לא תפישא [מידין] לא
יתבינן לה, ומשהינן לה תריסר ירחי שתא והדר
יתבינן לה גיטא. והני תריסר ירחי לית לה
מזוני [מבעל]. תאי גמרא היא. והאידנא
[בבית דין הגדול] כחרתין מתיבא תא הכין
[קא] מפקין כמורדת דאע"ג דתפישא מידעם
מכתובתה קא מפקינן ליה מינה ומחדרינן ליה
לבעל ויתבינן לה גיטא אלתר. והני מילי במאי
דכתב לה בעל, אבל מאי דאיתיאת היא מבי
נשא בין תפישא ליה ובין לא תפישא ליה כל
מידעם דאיתיה בעיניה דידה הוא ויתבינן לה.

תפסג

ובהך תריסר ירחי שתא לית לה מזוני. והאי
גמרא הוא האידנא ג).

הדין ד) נוסחא דנוסחאי עתיקי ולא גרסינן בה ובהנך תריסר ירחי שתא
לית בגמ' ה) ותאי שיעורא לא כתיק ולא כרבותינו וכי היכי דאיתוסף בגמרא
מזוני ו) הכי איתוסף תריסר ירחי שתא. ואיכא לטימר נמי דרבנן סבוראי דכתבי
השתא דלא איתמר וכי אכולה שמעתא קאי משום דמספקא להו אי כרב נחמן בר רב
חסדא דאמר הלכה כרבותינו או כרבא אמר רב ששת דא' הלכה נמלכין בה. ומפקינן תריסר
ירחי שתא משהינן לה אניטא. ומיחו דינא דגמ' הכי איתה כי אמרה מאיס עלי ותבעה גרושין
והבעל רוצה לגרשה תצא לאלתר בלא כתובה בין תוספת בין נדוניה, לא מיבעיא היכא דנתן
לה מתנה בשעת נישואין דתנאי כתובה ככתובה אלא אפילו כתב לה לאחר נישואין ז) ואמרה
מאיס עלי מספדא ליה דכי אקני לה אדעתא למיקם קמיה, אדעתא למישקל ומיפק לא אקני
לה. אבל אם כתב בו התראה והתנה על עצמו שתפלינה כשהיא תחתיו ותפלינה לכל מי
שתרצה ואפילו אם תמרוד בו ולא תרצה לישב תחתיו שתסול ותצא תנאי מסון וקיום, וכן
כתבו רבינו האי, ורב אלפס, בתשובת שאלה.

תפסד

א) היג ד"ו ס"ט סע"א; דפ' ווארשא 136 ע"ב; ה' ראו המקור הארמי, גאוניקא צד 386.
והמוקף ברבוע משם. ועי' מחברתי, "רבנן סבוראי ותלמודם" צד 11. ב) הלי' ראו התרגום העברי
צד 88. ג) כ"ה בכ"ט. וניראה כי מן האידנא מתחיל משפט חדש שלא נשלם והוא מחיג.
ד) העמוד ד"ו ק"ב ע"ב; דפוס לבוב ג"פ ריש ע"ב; מהדורת ר"ט יונה חיב ס"ח עמוד ג'
ה) כ"ה בד"ו. וחסר בשאר הדפוסים, וצ"ל: לית לה מזוני. ו) "ובהנך תריסר ירחי שתא
לית לה מזוני מבעל". ז) "ומצאתי בחבור אי שבתשובה ר' האי ורב אלפס הכי דיינונן
דאפי' בטתנה לחוד דבחר נישואין מפסדה" (הדושי הרמב"ן).

תפח (ומשמע א) דתקנתא דמתיבתא כאמרה טאים עלי הוא, אבל אמר
 בעינא ליה ומצערנא ליה דינא דגמרא דיינינן ליה, והכין אשכתן כתשובות.
 תפו וכתשובות הגאונים ב) כתבו ולא דיינינן בותי דינא דמורדת אלא
 חכי נהיגי בכ"ד הגדול ובשתי ישיבות כדאמרה לא בעינא ליה יחיב לה
 גטא לאלתר ולא שקלא מאי דתפסה מכתובתה מדיליה אלא מפקי מינה ומתדרי
 לבעל אבל מאי דאיתת מבי נשא אפי' אי לא תפסה יחיב לה בעל אי איתא
 בעיני ואם ליתא בעיני לא מפקי סבעל. וח"ט בנכסי מלוג אבל בנציב כל
 כסה ולא כלה לגמרי יחיב לה אבל כלה' דלא חזי לתשמיש דמעיקרא משלם
 לה בעל אינ' מגנב דבאחריותי קאי.

ויש גאונים שאמרו יחיב לה עיקר כתוי מנה ומאטים לא תופסת כי
 יחיב ולא להוי כנות ישראל הפקר. אפי' דאמ' תנאי כתובה ככתובה דמי
 למורדת כדאמ' ברפ' אפי' (נד:) מי' חכי דיינינן כמתיבתא, ואי בעי
 לסיפק מיני' משום דאיתמרעה ולא בעיא דלירות לה בעל לא דיינינן בה דינא
 דמורדת וכן ככל חני דכופי' אותו להוציא, אי מתה איתתא מקמי גיטא ירית
 לה בעל, וכן מצאתי בה"ג וכפר"ח וכדברי רב אלפס ובס' חפ"ן. אבל
 רב עטרם גאון פסק דנוטלה.

תפו (וכן ג) רבינו שמחה כתב כתשובות הכבליים אשר הביא
 בספרו דבין שאמרה איני רוצה ובין שאמרה מצערנא ליה דלא משהינן לה
 אניטא בזמן הזה ואין סכריון עליה ארבע שבתות ואפי' מדחינן אותה
 ומשתדלין לעשות שלום בינו לבינה, ואם אינה שומעת נותנים לה גט לאלתר.
 תפח (ואמרו ד) הגאונים שיש להם בככל מנהגות אחרות במורדת. ולא פשו אותן הסנהגות
 ברוב ישראל ורבים וגדולים חולקין עליהם כרוב הכקוטות וכדין הגמרא ראוי לתפוס ולדין.
 אמר רב טובי בר קיסנא אמר שמואל כותבין אגרת מרד על
 ארוסה ואין כותבין אגרת מרד על שומרת יבם.

תפח רב שרירא ז"ל ה).
 וששאלתם אמרי' אי' טובי' בר קיסנא אמר שמואל כותבין אגרת
 מרד על ארוסה ואין כותבי' אגרת מרד על שומרת יבם מכלל דנשואה כותבין
 עלה היכא דמרדת בכעל והלכה לה לבית אביה ועדיין לא כתב לה גט וכתבנו
 עליה אגרת מרד לחפסידה מכתובתה ומתה, מי יורש נדונייתה אביה יורש אותה
 דכיון דמרדה זכתה לנפשה בנדונייתה וכיון דמיתא קמא לה נדוניא ברשו' אביה
 או דילמא כיון דלא יחיב לה גיטא וסתה כחוקת בעלה הוא יורש אותה, היאך חדין.

(א) העמוד ד"ו ק"ב עמ' ג'. (ב) תשובות סהרס בר' ברוך דפוס ברלין צד 19. ובקצור
 שם צד 38; הגה"ט ה' אישות פי"ד אות כ'. והוא הוא כולו. כמו לשון הרי"ף כאן, ע"ש.
 (ג) הגה"ט שם. (ד) רמב"ם ה' אישות פי"ד ח"ד. (ה) שע"צ ס"ה ע"ב אות ג"א. ושאר
 התשובות בענין יבמה מורדת כבר נסדרו באוצר הגאונים ליבמות מצד 73 עד צד 81.